

CIVITTA

GRIF.LV

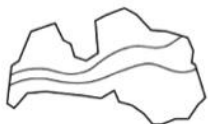
Darba apstākļi un riski Latvijā – psihoemocionālo risku izplatība

2019

Valsts darba
inspekcija

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA

Eiropas Sociālais
fonds

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

"Darba drošības normatīvo aktu praktiskās ieviešanas un uzraudzības pilnveidošana"
ESF projekta identifikācijas Nr. 7.3.1.0/16/I/001

\ PĒTĪJUMĀ IZMANTOTĀS METODEDES

APTAUJAS UN DISKUSIJAS

- Darba devēju CATI (N=1081)
- Nodarbināto CAPI (N=2501)
- Latvijas iedzīvotāju CAPI (N=1168)
- Arodslimnieku CAPI (N=205)
- Darba aizsardzības speciālistu CAWI (N=202)
- Fokusa grupu diskusijas (5 diskusijas ar mērķa grupām – darba devēji (mikro, mazie, vidējie un lielie uzņēmumi), kompetentās institūcijas, kompetentie speciālisti, darba aizsardzības speciālisti)

DATU ANALĪZE

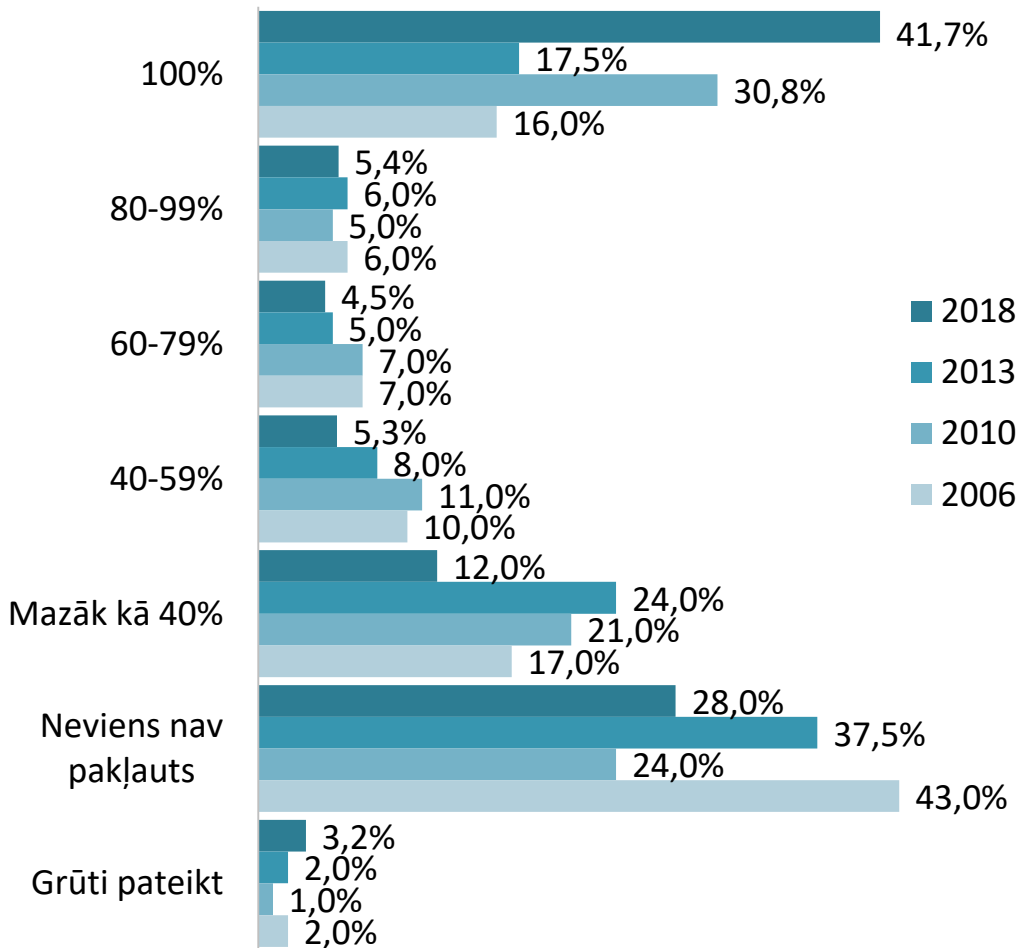
- Valsts darba inspekcija (nelaimes gadījumi darbā)
- Paula Stradiņa Klīniskās universitātes slimnīcas Aroda un radiācijas medicīnas centrs (Latvijas valsts arodslimnieku un Černobiļas AES avārijas seku rezultātā radiācijas ietekmei pakļauto personu reģistrs)
- RSU DDVVI Higiēnas un arodslimību laboratorija (laboratoriskie mērījumi)

Prezentācijas saturs

1. Situācija Latvijā
2. Apmierinātība ar darbu
3. Vardarbība darba vietā
4. Vardarbības rādītāji par nozarēm
5. Secinājumi un ieteikumi

SITUĀCIJA LATVIJAS UZŅĒMUMOS/IESTĀDĒS DARBA AIZSARDZĪBAS JOMĀ TURPINA UZLABOTIES

NODARBINĀTO ĪPATSVARŠ, KAS, PĒC DARBA DEVĒJU DOMĀM, VIŅU UZŅĒMUMĀ IR PAKĻAUTI KAITĪGAJIEM DARBA VIDES RISKĀ FAKTORIEM

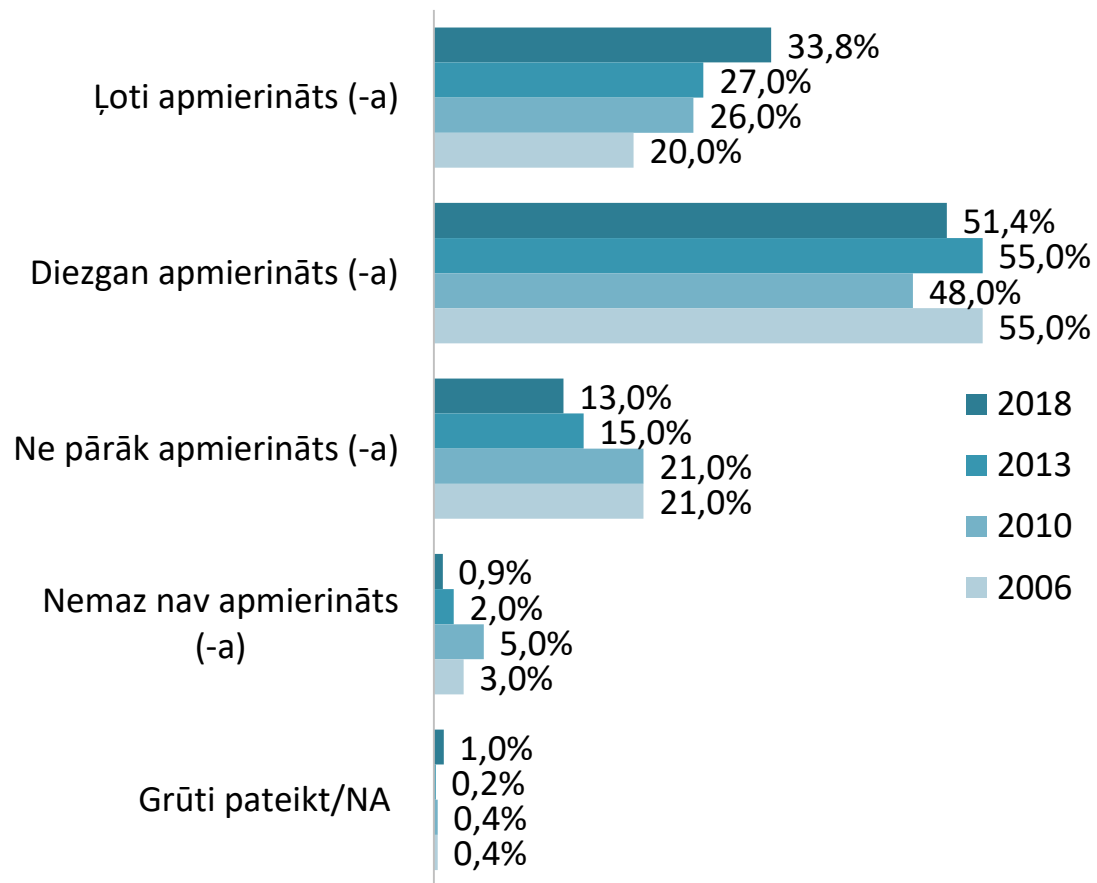

BŪTISKĀKĀS TENDENCES:

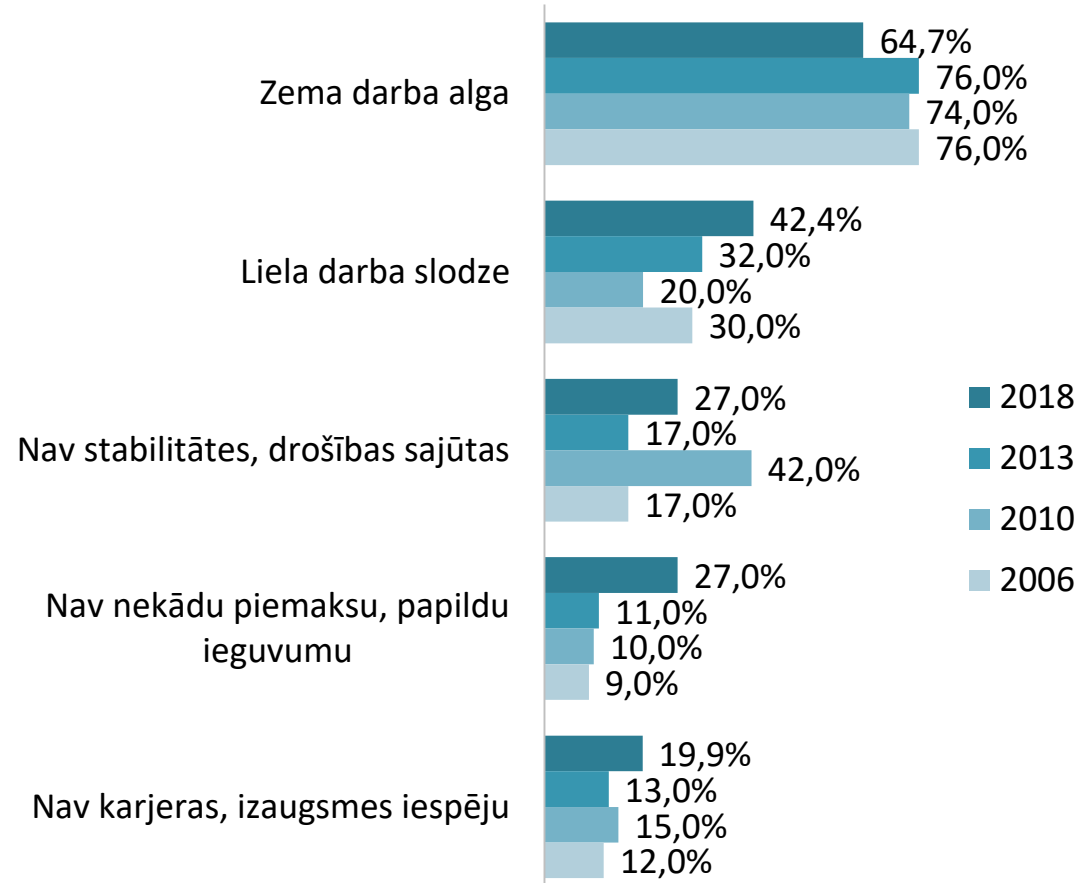
- samazinās darba vietā notikušo letālo nelaimes gadījumu skaits;
- nelaimes gadījumi darbā tiek biežāk reģistrēti;
- ir uzlabojusies darba devēju un nodarbināto izpratne par darba vidē sastopamajiem kaitīgajiem riska faktoriem;
- ir uzlabojusies nodarbināto izpratne par to, kā darba tiesiskās attiecības ietekmē viņu iespējas strādāt drošā, veselīgā darba vietā;
- notikuši uzlabojumi darba aizsardzības sistēmas organizācijā, piemēram, attiecībā uz riska novērtējumu veikšanu un darba aizsardzības pasākumu veicēju specializāciju;
- palielinājusies nodarbināto apmierinātība ar darba vidi un apstākļiem.

NODARBINĀTO APMIERINĀTĪBU AR DARBU BŪTISKI IETEKMĒ PSIHOEMOCIONĀLIE DARBA VIDES RISKI FAKTORI

NODARBINĀTO ĪPATSVARŠ PĒC VIŅU APMIERINĀTĪBAS AR SAVU PAŠREIZĒJO DARBU

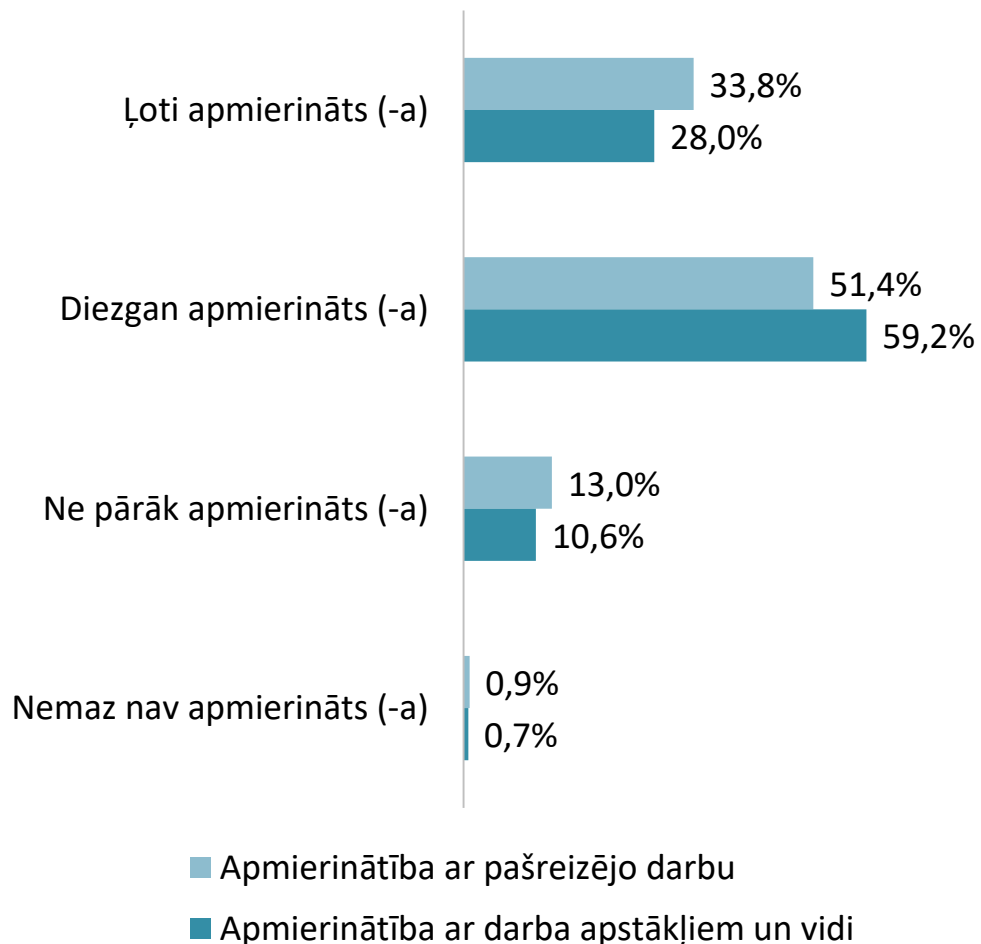

NODARBINĀTO ĪPATSVARŠ PĒC IEMESLIEM VIŅU NEAPMIERINĀTĪBAI AR SAVU PAŠREIZĒJO DARBU

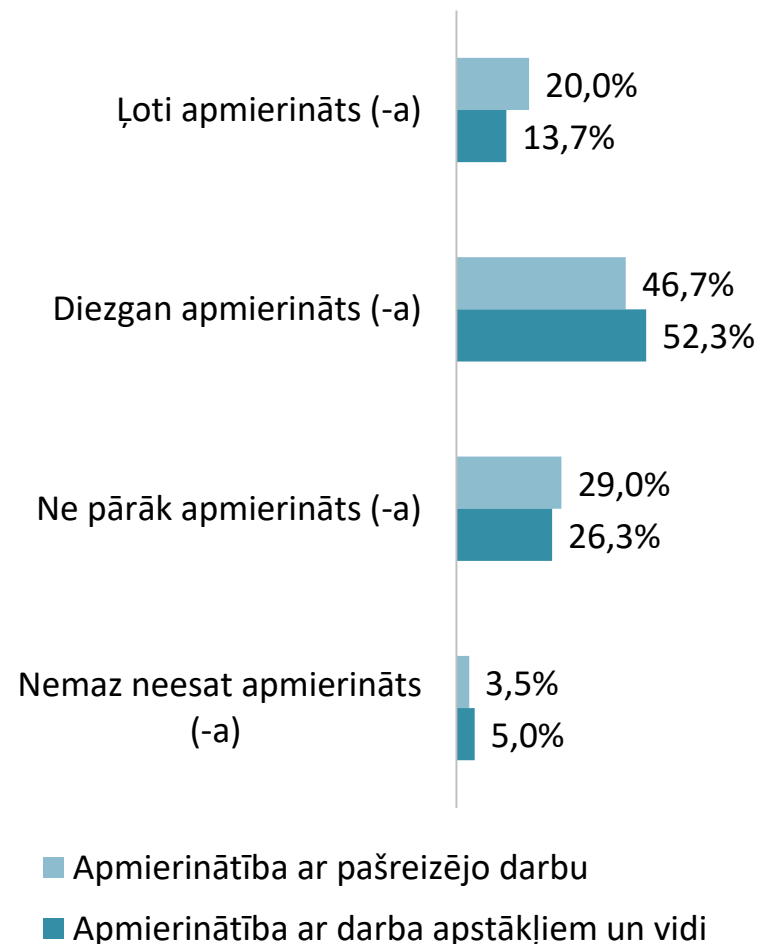

NODARBINĀTO APMIERINĀTĪBU AR DARBU BŪTISKI IETEKMĒ EMOCIONĀLĀ VARDARBĪBA DARBA VIDĒ

NODARBINĀTO ĪPATSVARŠ PĒC VIŅU APMIERINĀTĪBAS AR SAVU PAŠREIZĒJO DARBU

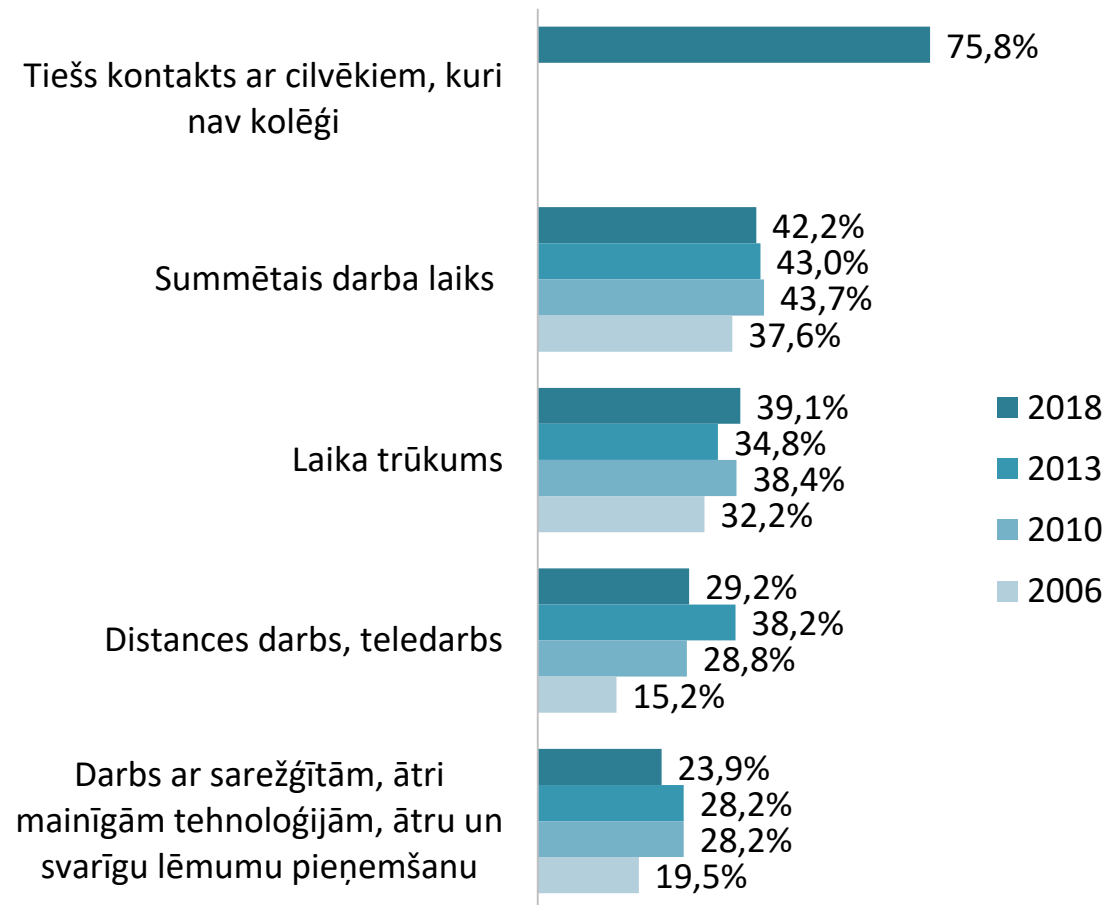

NODARBINĀTO, KURI DARBA VIETĀ KAUT KĀDĀ MĒRĀ SASKARAS AR IEBIEDĒŠANU, APMIERINĀTĪBAS AR PAŠREIZĒJO DARBU

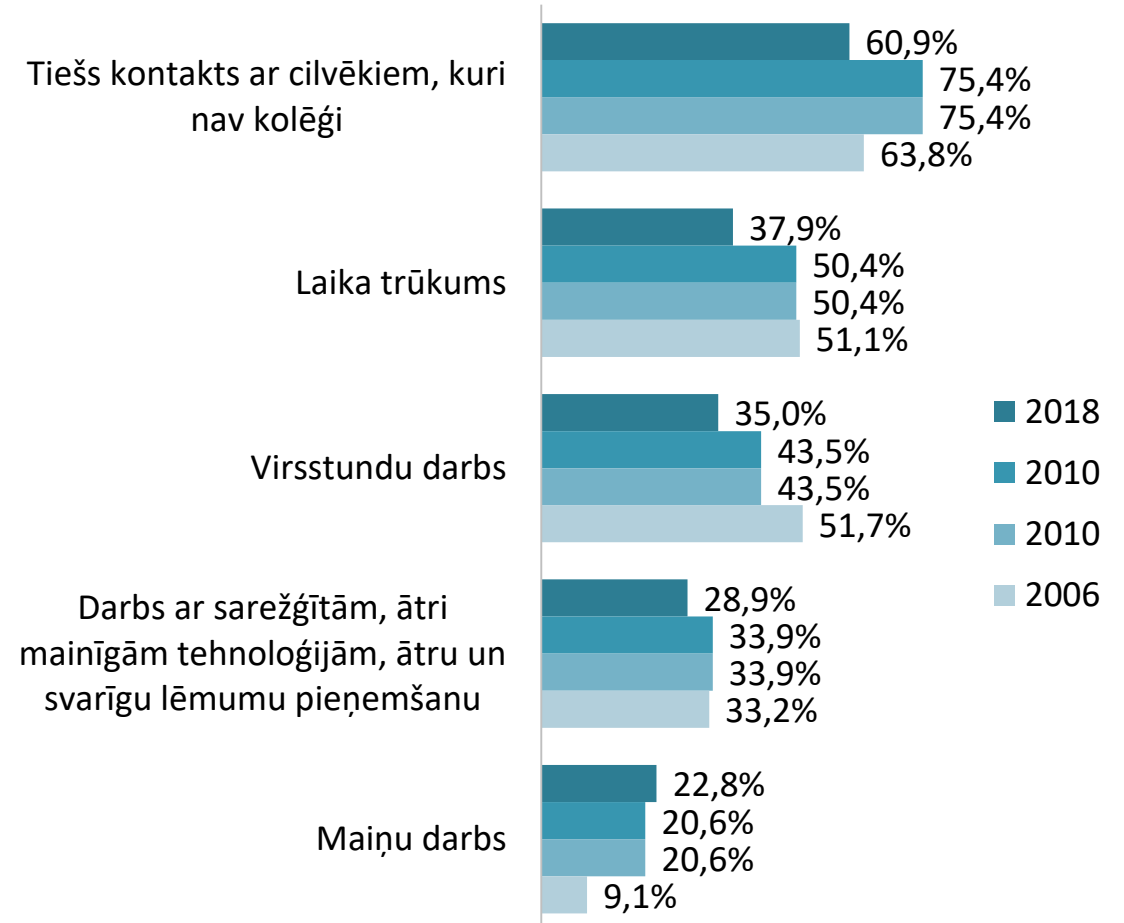

BIEŽĀK SASTOPAMIE PSIHOEMOCIONĀLIE DARBA VIDES RISKA FAKTORI LATVIJĀ 2018.GADĀ

DARBA DEVĒJU ĪPATSVARŠ, KURU UZŅĒMUMĀ NODARBINĀTIE IR KAUT KĀDĀ MĒRĀ PAKĻAUTI ATTIECĪGO RISKA FAKTORU IETEKMEI

NODARBINĀTO ĪPATSVARŠ, KURI IR KAUT KĀDĀ MĒRĀ PAKĻAUTI ATTIECĪGO RISKA FAKTORU IETEKMEI

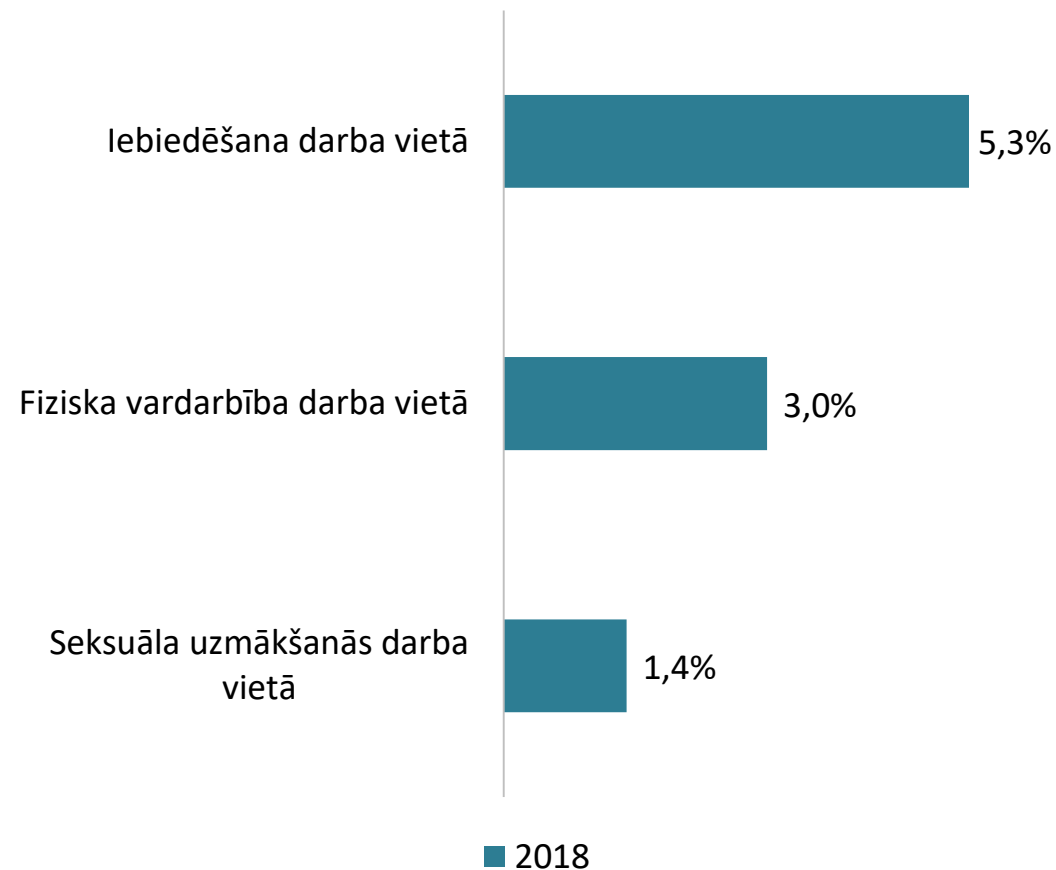
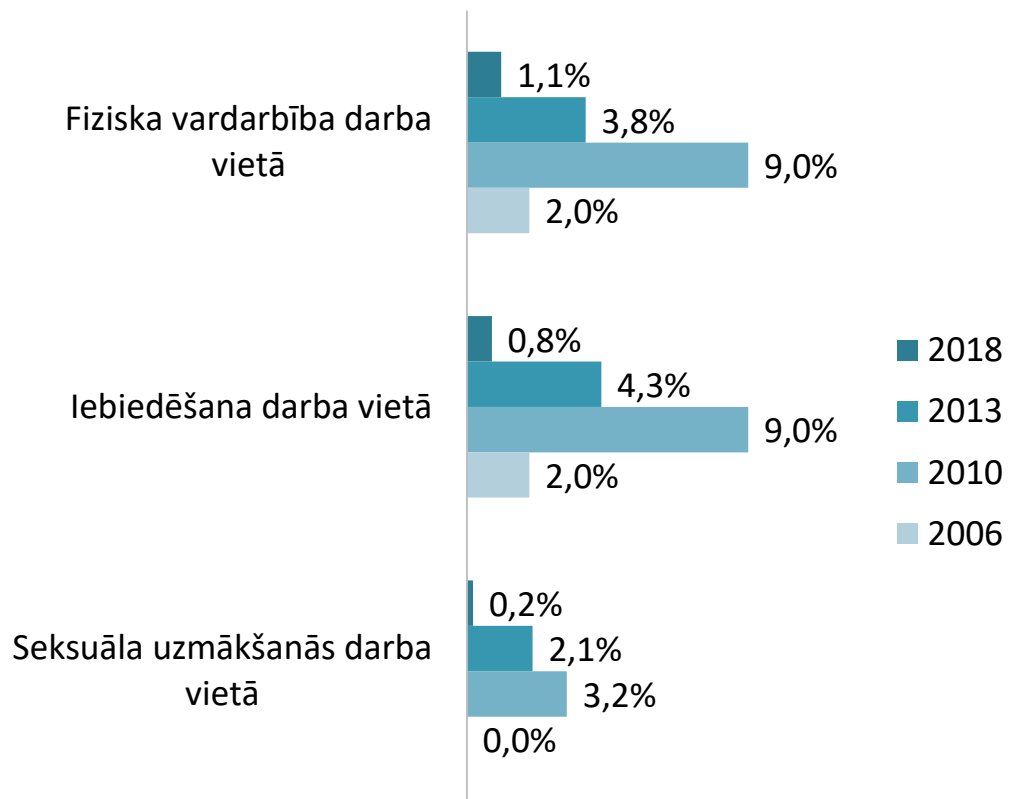

\ DARBA DEVĒJI RETĀK NEKĀ NODARBINĀTIE AP GALVO, KA VIŅU UZŅĒMUMĀ/ IESTĀDĒ NODARBINĀTIE IR PAKĻAUTI VARDARBĪBAS RISKAM

DARBA DEVĒJU ĪPATSVARŠ, KURU UZŅĒMUMĀ NODARBINĀTIE IR KAUT KĀDĀ MĒRĀ PAKĻAUTI ATTIECĪGO RISKA FAKTORU IETEKMEI

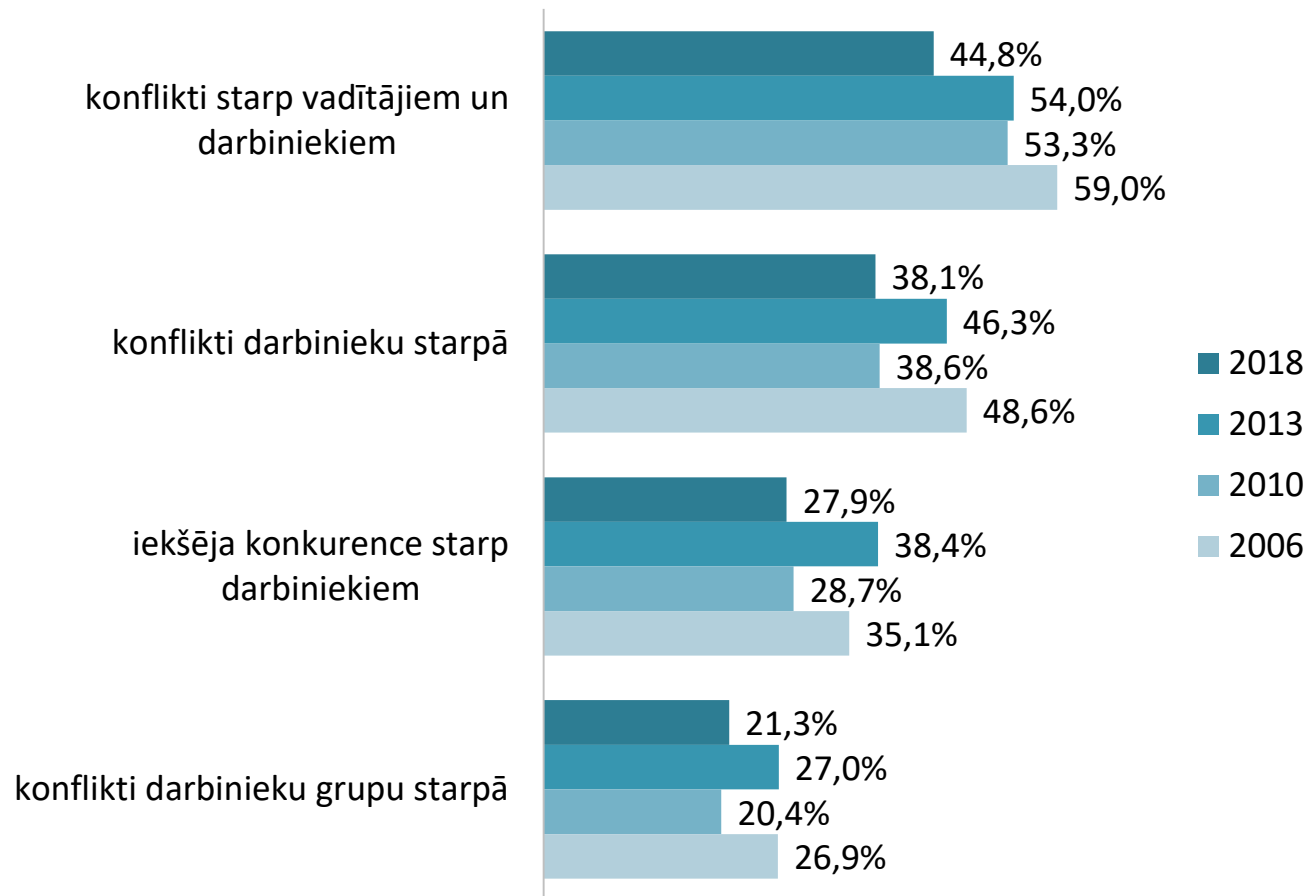
NODARBINĀTO ĪPATSVARŠ, KURI IR KAUT KĀDĀ MĒRĀ PAKĻAUTI ATTIECĪGO RISKA FAKTORU IETEKMEI

\ PĒC NODARBINĀTO DOMĀM, 2018.GADĀ DARBA VIDĒ RETĀK BIJUŠAS NESASKAŅAS

NODARBINĀTO ĪPATSVARŠ PĒC DARBA VIDĒ NOTEIKUŠO KONFLIKTU VEIDA

ŠĀDA TENDENCE SKAIDROJAMA AR:

- izmaiņām darba tirgū, kas saistītas ar ekonomikas attīstību un bezdarba samazināšanos, jo šādu apstākļu rezultātā:
  - mazinās nodarbināto konkurence;
  - darba devējiem aizvien vairāk resursu jāiegulda darbinieku piesaistei un noturēšanai darba vietā.

\ BIEŽĀK PSIHOLOĢISKA IETEKMĒŠANA NOTIKUSI NOZARĒS, KAS SAISTĪTAS AR PUBLISKĀM INSTITŪCIJĀM UN DARBU AR CILVĒKIEM

NODARBINĀTO ĪPATSVARŠ, KURI APGALVO, KA VIŅU DARBA VIETĀS IR NOTIKUSI PSIHOLOĢISKA IETEKMĒŠANA VAI DRAUDI, 2018.G.

BŪTISKĀKAS TENDENCES:

Biežāk iebiedēšanu darba vidē atzīst nodarbinātie, kuri:

- darbojas valsts sektorā vai sabiedriskajās organizācijās;
- darbojas Kurzemes un Rīgas RVDI;
- strādā lielos uzņēmumos/iestādēs (250 un vairāk nodarbinātie);
- saņem algu aploksnē;
- ir ar zemāku izglītību (pamatskolas vai nepabeigta pamatskolas).

SECINĀJUMI

- Situācija Latvijas uzņēmumos/iestādēs darba aizsardzības jomā turpina uzlaboties;
- Nodarbināto apmierinātību ar darbu būtiski ietekmē psihoemocionālie darba vides riska faktori;
- Nodarbināto apmierinātību ar darbu būtiski ietekmē emocionālā vardarbība darba vidē;
- Biežāk sastopamie psihoemocionālie darba vides riska faktori Latvijā 2018.gadā – tiešs kontakts ar cilvēkiem, kuri nav kolēģi, laika trūkums, darbs ar sarežģītām, ātri mainīgām tehnoloģijām, ātru un svarīgu lēmumu pieņemšanu u.c.;
- Darba devēji retāk nekā nodarbinātie apgalvo, ka viņu uzņēmumā/iestādē nodarbinātie ir pakļauti vardarbības riskam;
- Pēc nodarbināto domām, 2018.gadā darba vidē retāk bijušas nesaskaņas;
- Biežāk psiholoģiska ietekmēšana notikusi nozarēs, kas saistītas ar publiskām institūcijām un darbu ar cilvēkiem.

AKTIVITĀTES

- Nepieciešams veikt regulāru aktuālo tendenču monitoringu saistībā ar dažādu darba vides riska faktoru izplatību darba vidē, kā arī apkopot labās prakses piemērus preventīvo pasākumu īstenošanā. Nozari pārstāvošajām organizācijām jāveicina dialogs starp iesaistītajām pusēm (VDI, DAS, KI, darba devējiem) par efektīvāko risinājumu ieviešanu darba devēju praktiskajā darbībā.
- Darba vides riska faktoru novērtējuma kontrolē lielāka uzmanība būtu jāvelta nevis tam, vai uzņēmumos identificēti visi riski, bet tam, lai tiktu paredzēti preventīvie pasākumi nozīmīgāko riska faktoru, kas ietekme nodarbināto veselību, novēršanai. Pārbaudēs būtu jāizvērtē darba devēju, nodarbināto un DAS viedoklis par darba vietā būtiskāko riska faktoru ietekmes novēršanas efektivitāti. Ja riska faktoru ietekmes novēršana/mazināšana netiek īstenota, tad nepieciešams vienoties ar konkrēto darba devēju par nepieciešamajiem pasākumiem, kuru neieviešanas gadījumā kā galīgais līdzeklis tiktu izmantots arī naudas sods. Lai veicinātu šo procesu, nepieciešams darba devējus nodrošināt ar informāciju par efektīviem preventīvajiem pasākumiem, vadlīnijām, kuras darba devējiem palīdz uzstādīt specifiskus, izmērāmus, izpildāmus mērķus.

Civitta International
info@civitta.com
+372 735 2802
www.civitta.com

Civitta Estonia
info@civitta.ee
+372 646 448 8
www.civitta.ee

Civitta Latvia
info@civitta.lv
+371 277 055 85
www.civitta.lv

Civitta Lithuania
info@civitta.lt
+370 685 266 80
www.civitta.lt

Civitta Finland
info@civitta.fi
+358 505 261 694
www.civitta.fi

Civitta Poland
office@civitta.pl
+48 690 001 286
www.civitta.pl

Civitta Ukraine
info@civitta.com.ua
+380 442 270 140
www.civitta.com.ua

Civitta Romania
info@civitta.ro
+403 180 535 88
www.civitta.ro

Civitta Moldova
info@civitta.md
+373 797 550 99
www.civitta.md

Civitta Kaliningrad
office@civitta.ru
+7401 253 074 8
www.civitta.ru

Civitta St. Petersburg
info.spb@civitta.ru
+7 812 9886816
www.civitta.ru

Civitta Belarus
info@civitta.by
+375 296 018 517
www.civitta.by

Civitta Serbia
info@civitta.rs
+381 11 2435 489
www.civitta.rs

\ Paldies par uzmanību!